

gen inden påskeferien, og så må man bare sige ja eller nej.

Derfor vil jeg godt spørge igen: Er det her fastlåst, eller er ministeren rede til at diskutere, om beløbet kan gøres større, under forudsætning af at vi kan blive enige om, hvor midlerne kommer fra?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg har fundet 25 mio. kr. de næste 4 år, og det vil sige 100 mio. kr., og jeg kan ikke stå her og give løfter om mere. Det må blive det tal, der er realistisk.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 109:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en udviklingskommission.

Af Jann Sjursen (KD) m.fl.
(Fremsat 20/1 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg må desværre på regeringens vegne opfordre Folketinget til at afvise det fremsatte beslutningsforslag trods dets gode intentioner, for jeg ved jo, hvor gode intentionerne er fra Kristendemokrater og hr. Jann Sjursen specielt for at fremme ulandspolitikken.

Så jeg har meget forståelse for forslagsstillernes argumenter om, at meget er sket i verden siden den sidste kommission. Men jeg må allige-

vel anbefale en afvisning, for forslaget vil i praksis betyde, at regeringens muligheder for at iværksætte nye initiativer reelt vil blive deponeret i en 4-årig periode. Vi har netop på det sidste punkt på dagsordenen set, hvor praktisk det var, at regeringen var i stand til at kunne iværksætte nye initiativer.

Regeringen har taget og ønsker fortsat at tage initiativer i overensstemmelse med den retning, som regeringen fastlagde for udviklingspolitikken med nedsættelsen af ministerudvalget og fremlæggelsen af redegørelsen for regeringens gennemgang af Danmarks udviklings- og miljø-samarbejde med udviklingslandene i januar 2002 og »En verden til forskel«, regeringens bud på nye prioriteter for dansk udviklingsbistand 2004-2008.

Kl. 18.20

Regeringen udstak i den udenrigspolitiske udviklingspolitiske plan »En verden til forskel« fra juni 2003 sit bud på nye politiske prioriteter og langsigtede økonomiske rammer for dansk udviklingsbistand i perioden 2004-2008. Planen viderefører den fokusering og effektivisering og det udviklende samarbejde, som regeringen konsekvent har arbejdet for siden dens tiltrædelse i november 2001.

Denne tilgang ligger helt på linje med det internationale udviklingssamarbejde på området. Fattigdomsbekæmpelse er den helt grundlæggende udfordring for dansk udviklingsbistand, samtidig med at udviklingspolitikken indgår som et centralt udenrigspolitisk instrument. Regeringen arbejder målrettet for at gennemføre de konkrete forslag og initiativer indeholdt i planen. Dette arbejde vil blive fortsat i de kommende år.

Udviklingsindsatsen skal samtidig løbende afstemmes udviklingen i det konkrete udviklende samarbejde og de hidtidige opnåede resultater samt de nye udfordringer og muligheder, som opstår.

Inden for de allerede udstukne langsigtede politiske og økonomiske rammer foretager regeringen derfor en årlig prioritering af udviklings-samarbejdet. Styrkelse af investeringer i det menneskelige potentiale, herunder den omtalte særlige indsats for kvinders muligheder i udviklingsprocessen, er bare et nyt initiativ, som man ikke kunne afvente at der kom en kommissionsvurdering af.

Markedsbaseret økonomisk vækst og frihandel, partnerskabstankegangen også mellem erhverv og udviklingslande, uddannelse og sund-

hed og vand har fået særlig prioritet. Regeringen har samtidig opprioriteret indsatsen for at takle de globale miljøproblemer efter Johannesburgmødet.

Et vigtigt område er indsatsen mod den internationale terrorisme, som vi nævnte før. Det er en af vor tids største trusler. Regeringen har derfor lagt øget vægt på fremme af sikkerhed, stabilitet og kamp mod terror gennem udviklingsbistanden, fordi den fremmer de fattiges muligheder, hvorimod terroren ødelægger deres muligheder. Derfor vil vi gerne støtte de grupper, der arbejder for at fremme menneskerettigheder, modernisering samt religiøs og medmenneskelig tolerance i de lande, hvorfra terrorismen udspringer.

Tiden er bestemt ikke til, at vi handlingslammer os selv. Regeringen må løbende have mulighed for at tage nye initiativer og drøfte dem med Folketinget. Regeringen vil med andre ord fortsætte den proces, der blev indledt i 2003 med »En verden til forskel«, og hvor der som nævnt er planlagt en løbende produktudvikling over de kommende år, herunder også offentlig debat om regeringens udspil.

Regeringen drøfter løbende justeringerne og de nye initiativer med den danske ressourcebase bl.a. i rådet for internationalt udviklende samarbejde. Regeringen agter som led i denne proces at fremlægge regeringens prioriteter for dansk udviklingsbistand 2005-2009 sammen med finansloven i efteråret 2004.

Planen vil følge den udviklingspolitiske linje, som regeringen allerede har udstukket, og vil samtidig indeholde en række nye konkrete initiativer, der har til formål at videreudvikle den danske udviklingsindsats. Den vil vi meget gerne have en debat om, og de debatter og de omprioriteringer og de skærpselser, som den her hastigt løbende tid kalder på, kan jeg ikke gennemføre, kan jeg ikke lancere, kan jeg ikke foreslå Folketinget, hvis en kommission nedsættes, hvor man risikerer, at initiativerne skrinlægges eller må afvente kommissionens anbefaling.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg synes egentlig, at udenrigsministerens svar på det fremsatte forslag fra Kristendemokraterne kalder på nogle spørgsmål allerede på nuværende tidspunkt, for jeg synes ikke, det er helt rimeligt, at udenrigsministeren baserer sin argumentation mod forslaget på, at en regering vil

være totalt handlingslammet, hvis man nedsætter en kommission.

Der synes jeg, man kunne spørge udenrigsministeren, om den tidligere regering under den tidligere kommission var totalt handlingslammet, da kommissionen arbejdede. Har den svenske regering været totalt handlingslammet i forbindelse med, at den svenske kommission har arbejdet? Mener udenrigsministeren virkelig seriøst, at man ikke kunne have øget bevillingen til bekæmpelse af hiv/aids med 25 mio. kr. årligt de følgende 4 år, hvis der havde været en kommission nedsat på nuværende tidspunkt?

Det synes jeg helt ærligt ikke er seriøst. Der kan selvfølgelig findes argumenter imod nedsættelse af en kommission, det anerkender jeg, men jeg synes altså ikke, at det holder, at man skulle være totalt handlingslammet, og at man ikke kan foretage sig noget, hvis der i øvrigt er flertal for det i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det kan jo være en vurdering og et skøn. Selvfølgelig kan jeg risikere at møde så forstandige mennesker som hr. Jann Sjursen hele tiden, men han forlader jo Folketinget. Men man risikerer jo simpelt hen, at man vil sige, at disse initiativer bør kommissionen vurdere. Det betyder, at så kan jeg ikke tage de initiativer, eller så bliver de forsinkede, og de kommer ikke frem for Folketinget.

Kl. 18.25

Men man kunne selvfølgelig også risikere det, som hr. Jann Sjursen er inde på, at Folketinget med et flertal vil sige: Jamen det gør vi altså alligevel, for det lyder meget fornuftigt. Men risikoen for en evig diskussion om, hvorvidt det skal behandles i kommissionen, eller om regeringen kan forelægge det og Folketinget kan vedtage det, vil altså være fristende og kan være med til at forhale beslutningsprocessen. Jeg er enig i det med aids/hiv, for det var jo ment som lidt af et drilleri, for selvfølgelig havde man nok kunnet finde ud af det med de fire gange 25 mio. kr. også med en kommission.

Men det seriøse i mit argument var jo, at hvis vi kommer, hvilket vi gør i årets løb med en handlingsplan på baggrund af gennemgangen – jeg medgiver, at de fire gange 25 mio. kr. havde man nok kunnet finde ud af – ligesom der kom i 2001, kunne man risikere, at den handlingsplan skulle vægtes inde i kommissionen.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Det er bare et sidste og principielt spørgsmål i den her omgang: Kan udenrigsministeren eller regeringen overhovedet forestille sig, at der kan komme et tidspunkt i fremtiden, hvor man kan nedsætte en kommission til at se på udviklingsbistand i den form, som vi har givet det i vores forslag, der er en bredere form? Kan man overhovedet forestille sig det, for så vil man jo også til den tid være handlingslammet? Vil det virkelig sige, at så stort et forvaltningsområde kan vi slet ikke analysere gennem et kommissionsarbejde?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil ikke udelukke, at det kan finde sted, og at man kan finde formuleringer, som gør det fornuftigt. Jeg føler bare, at jeg i den her fase, hvor vi er i gang med så mange prioritetsdiskussioner og strategiske prioriteringer, som vi har foretaget under denne regering, meget nødig vil handlingslammes. Men jeg vil heller ikke udelukke, at der kan findes situationer, hvor det kan være fornuftigt at sætte sådan en kommission i gang.

Må jeg minde om, at begrundelsen for 1980-kommissionen – det var ikke VK-regeringen, men det var Kjeld Olesen, der nedsatte den – jo var, at Danida var blevet meget, meget stærkt kritiseret, og der var en stor offentlig debat om rod og virvar i det hele. Det var jo derfor, at den daværende regering i 1980 nedsatte den kommission. Den kritik er der jo ikke i dag af Danida. Nej, hr. Jann Sjursen, det mener jeg faktisk ikke der er. Der var en voldsom kritik i 1980 af forbruget og mangel på gennemskuelig. Derfor nedsatte den daværende regering den. Den situation er vi jo ikke i. Det var forhistorien for 1980-kommissionen.

Formanden:

Så går vi i gang med ordførerrækken.

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne starte med at udtrykke forståelse for det her beslutningsforslag, som Kristendemokraterne har taget initiativ til. Venstre er af den opfattelse, at der er en del gode takter i forslaget, men man kan jo også spørge, hvilket udenrigsministeren allerede har været inde på:

Hvorfor er det noget, der skal oplyses af en udviklingskommission?

Venstre er af den klare opfattelse, at debatten om dansk udviklingsbistand skal foregå i det åbne rum, og jeg tror, at man må være tilbøjelig til at tro, at en sådan kommission ville være med til at låse debatten fast, fordi alle nye forslag kunne blive afvist med henvisning til, at kommissionen skal have arbejdsro, og at det ikke er noget, som man skal tage stilling til i øjeblikket.

Derfor tror jeg også, at det vil skabe handlingslammelse, og jeg tror, at det vil betyde, at Folketinget og regeringen ville få svært ved at få mulighed for at iværksætte nye prioriterings- og indsatsområder, og handlekraften ville blive depoteret i en 4-årig periode frem til 2008.

Endelig synes jeg også, det er vigtigt at understrege, at der jo er en bred enighed om det gældende princip i dansk udviklingsbistand, nemlig at vi skal videreføre fattigdomsbekæmpelsen. Jeg tror ikke, at det ville være i udviklingslandenes interesse, hvis vi har en debat, som mere omhandler form end det konkrete indhold. For det, som vi må erkende står tilbage i dag, er jo, at Danmark stadig væk er det land, som er med til at ligge i front, hvad angår udviklingsbistand globalt set.

Jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at udviklingsbistanden løbende skal afstemmes efter den udenrigspolitiske udvikling. Udviklingsbistand er et vigtigt udenrigspolitisk værktøj, der skal bruges til både at forebygge og at stoppe potentielle konflikter, som kan skabe ustabilitet.

Lad mig også bare nævne et par nye konkrete nyprioriteringer, som denne regering har taget initiativ til. Det er bl.a. med »En verden til forskel«, som har styrket fokuseringen på en lang række områder som menneskerettigheder, stabilitet, flygtninge og miljø. Derudover er der også blevet lanceret initiativet det arabiske initiativ, som også går på at styrke den dialog, som er med en bredere kreds af lande i Mellemøsten.

Lad mig til sidst også nævne den danske nær-områdeindsats, som sigter på at styrke nær-områdeindsatsen i forhold til at skabe beskyttelse for flygtninge og asylansøgere i deres nærområder.

Med baggrund i det, som jeg har sagt her, selv om jeg har forståelse for forslagsstilleren, mener jeg ikke, at det tjener noget selvstændigt mål at nedsætte en udviklingskommission, og derfor vil Venstre afvise at støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg må nok indrømme, at jeg synes, at argumenterne for den afvisning, der er af det her forslag, bliver tyndere og tyndere.

Nu siger Venstres ordfører, at vi skal have debatten ud i det åbne rum, og derfor skal vi ikke have nogen kommission. Så spørger jeg bare – jeg ved godt, det er et andet område: Hvorfor er det så lige, at regeringen f.eks. har nedsat to kommissioner; jeg kan nævne Strukturkommissionen og Velfærdskommissionen; og hvordan er det i øvrigt gået med den debat? Det holder jo ikke en meter, at kommissioner bare betyder, at man lukker en debat. Det betyder måske, at debatten i virkeligheden kan køres på et mere kvalificeret grundlag og også med de forskellige synspunkter, som et kommissionsarbejde kommer ud med, så man netop får en debat i det åbne rum. En debat, som man i øvrigt ikke har haft f.eks. om »En verden til forskel«, før den blev til. For den er da bestemt ikke blevet undfanget i det åbne rum for nu at sige det mildt.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan forstå, at hr. Jann Sjørnsen gerne vil have debatten i det åbne rum. Jeg tror, man må erkende, at siden den her regering er kommet til, har der nok aldrig været så meget fokusering på dansk udviklingsbistand og debatten omkring den, og den har været netop i det åbne rum. Så netop det argument, at en kommission ikke nødvendigvis vil blokere en debat, kan sådan set være rigtigt nok. Men nu er der altså forskel på en strukturkommission og en velfærdskommission, som har et meget kort sigte, og som løber meget kort, og så det her lange sigte, der er med at nedsætte den her udviklingskommission.

Lad mig også bare sige til hr. Jann Sjørnsen for at vise en vis imødekommenhed, for det fortjener hr. Jann Sjørnsen trods alt: Jeg synes, det ville være nærliggende at bede DIIS om at lave det her arbejde, som hr. Jann Sjørnsen beder om. Det ville jo være et fremragende instrument at have, hvis man satte dem til at analysere, for jeg er da helt enig med hr. Jann Sjørnsen i, at det aldrig skader at få en analyse, men jeg synes blot, at det her er for teknokratisk. Jeg tror ikke, at det vil bibringe debatten noget af det, som hr. Jann Sjørnsen har meget interesse i.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg takker sådan set for det sidste forslag, og jeg vil også godt sige, at jeg har noteret mig en vis imødekommenhed fra hr. Troels Lund Poulsen i forhold til den ordførertale, der blev holdt. Jeg synes, at når det ikke kan være anderledes, er det da ganske udmærket, hvis man i Udenrigsudvalget skulle blive enig om at opfordre DIIS til at komme med et analysearbejde på det her område. Det ville være ganske fint.

Men jeg synes bare stadig væk, at de bemærkninger, som hr. Troels Lund Poulsen kommer med, måske også vidner om, at jeg ikke har forklaret mig godt nok i forslaget, og at Kristendemokraterne ikke har forklaret sig godt nok i forslagens bemærkninger om, at det her faktisk ikke går i modfase med regeringens plan om »En verden til forskel«, som rækker frem til 2008, men netop tager sigte på, at når der skal komme en ny plan til afløsning af den – det må man da formode der trods alt skal på et tidspunkt – kan et kommissionsarbejde være færdigt og give input til en ny plan. For man må sige, at frem til 2008 ligger tingene i hovedsagen fast økonomisk og politisk.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg har jo argumenteret over for hr. Jann Sjørnsen med, at jeg ikke mener, at en udviklingskommission vil gøre Kristendemokraterne særlig lykkelige, og jeg tror heller ikke, at den vil gøre Folketingets partier særlig lykkelige, for mange vil kunne affærdige argumenterne med at sige, at det er noget, som kommissionen skal tage sig af.

Derfor mener jeg, at det ville være langt bedre – det er også derfor, at jeg nu er kommet med den udstrakte hånd til hr. Jann Sjørnsen – at lade DIIS udarbejde en redegørelse ud fra det ganske udmærkede stykke arbejde, som hr. Jann Sjørnsen her har lavet. Det, hr. Jann Sjørnsen har lavet, vil jeg gerne kvittere for, for det synes jeg er flot. Jeg mener bare ikke, at det er en kommission, der skal løse det. Der tror jeg, at DIIS kunne være et bedre instrument.

Formanden:

Så er det hr. Jeppe Kofod som ordfører. Undskyld, det er først hr. Morten Helveg Petersen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg skulle lige finde ud af, hvor jeg skulle trykke.

Bare for klarheds skyld skal jeg lige forstå helt rigtigt, hvad Venstres ordfører siger. Er det Venstres politik at bede DIIS om at lave en redegørelse for dansk ulandsbistand fremover på baggrund af de meget udmærkede kriterier, som Kristendemokraterne foreslår i beslutningsforslaget?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan sige til hr. Morten Helveg Petersen, at jeg har sagt, at nu kan vi da drøfte det i Udenrigsudvalget. Jeg har ikke sagt, at vi skal lave det her på baggrund af det. Jeg tillader mig at anerkende, at nogle af de principper heri er fornuftige. Hvordan og hvorledes DIIS skal lave det eller ej, det er jo ikke noget, som jeg kan stå og beslutte her i dag. Jeg kan bare konstatere, at hvis man ønsker at diskutere det, kan man diskutere det i Folketingets Udenrigsudvalg.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg spurgte blot, om det var Venstres politik. Jeg forstår godt, at hr. Troels Lund Poulsen ikke sådan kan stå og give håndslag på det ene og på det andet, men hr. Troels Lund Poulsen kan vel på vegne af partiet Venstre i dag fortælle os, om det er en politik, som Venstre mener.

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg tror, at jeg klart til hr. Morten Helveg Petersen sagde, at jeg ikke synes, at man skulle lave en udviklingskommission. Jeg synes derimod, at man kunne overveje, om det kunne være noget, som DIIS skulle kigge på.

Under hvilken form og hvordan og hvorledes det skal laves, det kan jeg ikke stå og sige her i dag. Det er jo noget, man må tage en debat om i Udenrigsudvalget.

Formanden:

Så er det hr. Jeppe Kofod som ordfører.

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne indlede med at takke Kristendemokraterne for beslutningsforslaget og understrege, at Socialdemokratiet fuldt og helt deler Kristendemokraternes kritik og bekymring, som er

skabt af den borgerlige regerings politik, både hvad angår indhold og omfang af udviklingsbistanden. Socialdemokratiet deler fuldt og helt Kristendemokraternes ønske om grundigt at analysere og ikke mindst diskutere, hvordan vi bruger hver eneste bistandskrone på den mest effektive måde til bekæmpelse af fattigdommen i udviklingslandene.

Jeg vil også gerne sige, at regeringens politik, hvad angår udviklingsbistanden, jo er et grundlæggende og efter min opfattelse katastrofalt brud på 1990'ernes ambitiøse udenrigspolitik præget af udsyn, fremsyn og engagement i globale problemer til gavn for nuværende og kommende generationer både herhjemme og i de fattige lande.

Hvad er det, regeringen har gjort? For det første skar man umiddelbart 1,5 mia. kr. i udviklingsbistanden, hvilket statsministeren i valgkampen lovede var en midlertidig besparelse, men det er en permanent besparelse. Man brød også den fornemme danske tradition for, at 1 ud af hver 100 kr. af vores velstand målt i BNI skulle gå til bekæmpelse af fattigdommen i den tredje verden.

For det andet afskaffede man som led i nedprioriteringen af udviklingsbistanden udviklingsministeren, hvis ressort nu er underlagt udenrigsministeren, der, uanset hvor arbejdsom og dygtig han bestemmer, ikke på samme måde som tidligere kan fremføje danske synspunkter. F.eks. har den norske udviklingsminister til Kristeligt Dagblad i december sidste år udtalt: Det er klart, at jeg bruger Danmark som dårligt eksempel på, hvad der sker, når man nedprioriterer udviklingsbistanden.

Det var den norske udviklingsministers kommentar til nedlæggelse af posten.

For det tredje betød regeringens brud på forliget om Miljø-, Freds- og Stabilitetsrammen for at spare milliardbeløb på den globale miljø-, freds- og demokratiindsats et brud med den linje, vi har haft i 1990'erne.

For det fjerde fjernede man uden et eneste fagligt kriterium i en sen natte-time i Finansministeriet og i modsætning til, hvad udenrigsministeren tidligere har sagt, Ulandssekretariatets rammebevilling på 44 mio. kr., der ellers skulle have været brugt til at opbygge fagforeninger med og et mere velfungerende arbejdsmarked i verdens fattigste lande. Det er et glimrende eksempel på, hvordan man investerer i fattigdomsbekæmpelse på lang sigt.

Det fik i øvrigt generalsekretæren for en stor organisation som Red Barnet til at udtale: Det minder fælt om direkte politisk forfølgelse.

For det femte har regeringen, som flere har påpeget, gjort det fuldstændig umuligt at gennemskue tallene bag udviklingsbistanden, bl.a. som følge af et nysprog, som jeg tror George Orwell næppe kunne have formuleret bedre. Man taler eksempelvis om at fokusere på den multilaterale bistand ved at afsætte yderligere 670 mio. kr. til arbejdet med sundheds- og befolkningspolitik. Det kan man så læse i »En verden til forskel« på side 12.

Man taler om, at miljøindsatsen i udviklingslandene yderligere opprioriteres med i alt 415 mio. kr. over 5 år til internationale miljøaktiviteter. Man forsøger med andre ord at sende signaler, der både er forkerte og manipulerende. Sandheden er som bekendt, at regeringen årligt har sparet i hvert fald 3-4 mia. kr. på den danske udviklings- og miljøindsats sammenholdt med den tidligere regerings politik.

Hvilket fører mig til den sjette kendsgerning, som også Kristendemokraterne noterer sig i beslutningsforslaget, nemlig at regeringen med prioriteterne for dansk udviklingsbistand frem til 2008, udtrykt i publikationen »En verden til forskel« fra juni sidste år, brød med en mangeårig dansk tradition for åbenhed, høringer og inddragelse, som ellers har været kendetegnende for tidligere regerings strategier, når det gælder udviklingsbistanden. Det er en meget vigtig pointe, og den er vi helt enige med Kristendemokraterne i.

Vi har med andre ord været vidne til, at regeringsskiftet i 2001 på rekordtid betød et grundlæggende kursskifte, både hvad angår faglighed og kvalitet og indhold og omfang af dansk udviklingsbistand. Jeg er helt overbevist om, at det har skadet kvaliteten, og det har, som alle ved, sænket engagementet i globale problemer.

Derfor finder Socialdemokratiet den fortløbende debat om udviklingsbistanden, både hvad angår omfang og kvalitet, helt afgørende, ikke mindst i forhold til den globalisering, som vi er vidne til i dag.

Vi er derfor også en lille smule skeptiske over for nedsættelsen af en kommission, der alene skal se på udviklingsbistanden og først barsle med sit arbejde i 2008.

Den risikerer, som flere har sagt, at blive en syltekrukke, som regeringen kan henvise til, i stedet for at diskutere problemerne med den fortsatte nedprioritering af dansk udviklings- og

miljøbistand. Man risikerer den udvikling. Hvis man endelig skulle nedsætte en kommission eller en arbejdsgruppe eller noget lignende, burde man efter vores opfattelse se bredere på nutidens udfordringer – en verden præget af globalisering – og de indsatser, som Danmark burde iværksætte over for global ulighed, miljøødelæggelse, handel, konflikter osv. Det er et arbejde, som vi har set man har forestået i både Norge og Sverige, og som måske er værd at overveje i Danmark.

Kl. 18.40

Jeg vil også gerne afslutningsvis sige, at vi sådan set også er meget enige med Venstres ordfører i, at man i Udenrigsudvalget kunne overveje det. Vi mener, at man burde gøre det, altså bede Det Danske Institut for Internationale Studier om at komme med en redegørelse eller lave et arbejde på baggrund af det glimrende indhold, der er i beslutningsforslaget, som Kristendemokraterne har fremsat.

Så vi går ind til udvalgsarbejdet med en positiv indstilling, men er skeptiske over for lige præcis den form og den begrænsning, der ligger i beslutningsforslaget. Vi er også bange for, at det kan bruges som en syltekrukke. Som tidligere nævnt i debatten er andre kommissioner som Velfærdskommissionen jo et tydeligt eksempel på, at det er en klar syltekrukke, som regeringen har nedsat for at undgå at diskutere ubehagelige problemer.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Nu kan man jo ikke sige, at regeringen med sin politik på det her område undgår diskussion af sin politik. Man kan mene meget om regeringens politik på området, men den har i hvert fald afstedkommet en debat, som flere ordførere også har sagt tidligere i debatten. Det er jeg sådan set enig i.

Men hvis problemet for Socialdemokraterne dels er tidsperspektivet for kommissionsarbejdet, dels at man gerne vil have bredt det ud, så vil jeg stille et spørgsmål. Hvis man tager udgangspunkt i Kristendemokraternes beslutningsforslag om, at man også skal se på, at kommissionen ud over at vurdere den nationale udviklingsbistand også skal sætte den ind i en større politisk og international sammenhæng, og man så ændrer på datoen 2008, er vi så i virkeligheden ikke i nærheden af det, som hr. Jeppe Kofod taler for i sin ordførertale?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Jann Sjursen, at vi mener sådan set, at man så skulle omskrive hele beslutningsforslaget for at være lidt dramatisk, for det burde tage udgangspunkt i, hvilke globale problemer vi står over for i dagens verden, og hvordan Danmark så kan respondere på dem, snarere end at man, som der ønskes i beslutningsforslaget, går ind og kigger meget konkret på nogle udviklingsbistandspolitiske målsætninger og forskellige former for teknikker og strategier, som alene er gearret til udviklingsbistand. Vi vil gerne se bredere på det, både på miljøbistanden, freds- og konfliktbistanden og demokratibistanden, som jo har lidt under den nuværende regering.

Så det skal åbnes meget op, og det skal gøres bredere i forhold til de globale problemstillinger, som vi står over for. Det vil vi gerne være med til at diskutere i Udenrigsudvalget. Om det skal være en kommission eller en anden form for arbejde, synes jeg vi bør lade stå åbent. Men vi vil gerne være med til at diskutere de her ting, og vi mener, det er meget vigtigt, at Danmark kommer med et svar på globaliseringens udfordringer, som er bredere end det, der er i det her kommissorium.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg erkender, at kommissoriet, for så vidt angår det mere internationale perspektiv, ikke er så udfoldet som det nationale perspektiv i beslutningsforslaget. Men det vil vi meget gerne være med til fra Kristendemokraternes side, måske også inspireret af det, som bl.a. Udenrigsudvalget har fået kendskab til fra den svenske globaliseringskommission. Der er ingen problemer med det.

Derfor er mit spørgsmål blot mere principielt, om Socialdemokraterne virkelig mener, at vi efter mere end 20 år, hvor vi ikke har haft mere kommissionsarbejde omkring den danske udviklingsbistand, ikke trods alt har behov for også at få det belyst gennem et kommissionsarbejde netop med den vægt, som hr. Jeppe Kofod i sin ordførertale lagde på kvalitet og faglighed osv., som er gået fløjten, og også med de nye prioriteringer, som er kommet ind i den danske udviklingsbistand, som kampen mod terror, nærområdeindsatser osv. for nu bare at tage to af de meget hotte emner i forhold til »En verden til forskel«.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Jann Sjursen, som jeg også nævnte i min ordførertale, at det arbejde, man har forestået i Sverige, hvor Udenrigsudvalget har været på studiebesøg, men også i Norge, omkring de globale udfordringer, mener jeg kunne være et godt udgangspunkt, hvis man skulle lave et arbejde. Det vil vi gerne gå positivt ind og diskutere i Udenrigsudvalget.

Men vi mener, at beslutningsforslaget er lidt for snævert i forhold til, at det alene knytter an til vores udviklingsbistandspolitikstrategi. Vi mener, at det bør være bredere og mere omfattende, ligesom man har set det i Norge og Sverige. Så det er en positiv indstilling til, at vi går ind og diskuterer det her i det løbende arbejde med beslutningsforslaget.

Formanden:

Så er det hr. Per Dalgaard som ordfører.

Kl. 18.45

Per Dalgaard (DF):

Med beslutningsforslag nr. B 109 vil Kristendemokraterne gerne have nedsat en kommission, der skal gennemgå principperne for dansk ulandsstøtte.

Det er ikke Dansk Folkepartis politik at nedsætte flere råd, nævn, udvalg eller kommissioner, men Kristendemokraterne har fuldstændig ret, når de fremfører, at de 13 mia. kr., Danmark årligt yder i bistand, er mange penge, alt for mange penge efter vores mening, idet effekten i alt for mange tilfælde slet ikke står mål med hensigterne.

F.eks. har vi i over 40 år ydet bistand til Afrika. Til hvilken nytte? De slår stadig væk hinanden ihjel, de ødelægger stadig væk gode afgrøder, og korruptionen er så udbredt og kriminalitetens så høj, at den traditionelle ulandsstøtte til dette kontinent efter vores mening kun kommer en forsvindende lille gruppe mennesker til gode.

Det beslutningsforslag, der lægges op til, eller indholdet i det, findes egentlig allerede i dag i stor udstrækning. Der laves forskellige rapporter om ulandsstøtten, f.eks. den, som Danida årligt udgiver, og der er de rapporter, som statsrevisorerne også laver, både på landniveau, på projektniveau osv., og de er gode nok for os, sådan som de ser ud i dag.

I beslutningsforslag nr. B 109 anføres det også, at en sådan kommission skal anbefale priori-

teringer for støtten. Dansk Folkeparti er nogenlunde tilfreds med de kriterier for at kunne opnå støtte, som i dag eksisterer, men desværre fortolkes de regler således, at selv lande, der efter vores mening overhovedet ikke burde få støtte, får den alligevel. Det er ganske vist gennem ngo'er, som så ikke er programsamarbejdslande, men så kan staten altid sige: Vi yder ingen støtte. Men hvad er forskellen, enten det er ngo'er, eller det er staten, der yder støtte? Pengene flyder alligevel fra den samme kasse.

De gældende kriterier, der findes, og som regeringen har lagt op til, er f.eks. god regeringsførelse, en demokratisk proces, overholdelse af menneskerettighederne, fri presse og flerpartisystemer.

Dansk Folkeparti kunne også ønske at tilføje, at modtagerlandet selvfølgelig ikke skal bruge enorme summer på at fremstille atomvåben eller bruge forholdsvis store beløb på militæret, og i dag må man også kunne stille krav om, at ulande, der vil modtage støtte fra de vestlige demokratier, ikke huser terrorister.

Men det er tydeligt i Kristendemokraternes forslag, at kriterierne for, om ulandsstøtten overhovedet nytter, ikke er nævnt med ét ord. Der er blot anført en masse ord i beslutningsforslaget, der alle vil ende med mere støtte, flere penge fra danske skatteborgere. Der er ikke et ord om, hvorvidt det nytter.

Vi finder, at forslaget kun vil være til gavn for de personer, der i givet fald skulle besætte posterne i den foreslåede kommission, og kan derfor ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg forstår på hr. Per Dalgaard, at Dansk Folkepartis afrikapolitik er, at vi skal holde op med at yde bistand til Afrika, til de fattigste dele af verden.

Men jeg har samtidig forstået det sådan, at det er Dansk Folkepartis politik, at vi skal undgå at modtage flygtninge fra Afrika. Derfor går jeg selvfølgelig ud fra, at Dansk Folkeparti har en afrikapolitik, der kan tilsikre, at der ikke opstår sådanne problemer i Afrika, så der kommer store flygtningestrømme til Danmark.

Hvis ikke man i Dansk Folkeparti har en sådan afrikapolitik, må man konstatere, at så står Dansk Folkeparti nøgen og afklædt og uden svar på de problemer, som Dansk Folkeparti selv påstår er de største problemer i verden, nemlig flygtningeproblemer. Derfor interesserer

det mig faktisk at høre, hvad Dansk Folkeparti vil gøre for at løse Afrikas problemer, netop når man er så panisk angst for flygtninge.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jeg er ret sikker på, at hvis den støtte, vi yder til Afrika, bliver stoppet fuldstændig, ville det stort set ikke kunne mærkes i Afrika.

Jeg sagde i min ordførertale, at jeg godt ved, at der er nogle få mennesker i Afrika – altså få i forhold til, hvor stort et kontinent det er, og hvor mange mennesker der bor der – der får glæde af det, vi sender derned. Jeg har selv set det derude, og det synes jeg er helt fint. Men at løse Afrikas problemer ved at give de summer, vi giver, kan vi ikke. Det er ikke der, problemet ligger. Problemet ligger i det kæmpe fødselsoverskud, som den tredje verdens lande har.

Kl. 18.50

Jeg har set nogle tal for et stykke tid siden, nemlig en FN-rapport, der fortalte, at der netto på den her jord fødes omkring 77 millioner nye borgere hvert år. 77 millioner! 95 pct. af de nyfødte fødes i den tredje verdens lande uden udsigt til ordentlig mad, skolegang og job, når de er færdige, og for det meste har de korrumperte ledere, som overhovedet ikke er interesserede i landenes egne befolkninger.

Det er et helt andet sted, der skal sættes ind, hvis vi skal løse de flygtningeproblemer, sådan noget skaber.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må bare konstatere, at hr. Per Dalgaard ikke har et svar på det spørgsmål, jeg stiller. Der er en afrikapolitik, som et flertal i Folketinget dog trods alt går ind for. Selv om vi så er uenige om, hvor store bistandssummer der skal bevilges, mener vi dog, at der skal gøres en indsats i Afrika, bl.a. for at forebygge og forhindre, at folk bringes i den situation, at de er nødt til at flygte fra deres land.

Men det er ligegyldigt for Dansk Folkeparti. Dansk Folkeparti har ikke noget problem med, at der opstår store flygtningestrømme, fordi økonomierne i Afrika bryder sammen. Sådan må svaret jo fortolkes, for hr. Per Dalgaard står uden svar, når jeg spørger ham. Når han ikke går ind for den eksisterende danske bistandspolitik, hvad er det så, Dansk Folkeparti vil gøre i stedet for for Afrika? Ja, man vil tage pengene fra Afrika, det er det, man vil bidrage med, og

derudover står man uden svar på noget som helst.

Jeg kan bare konstatere, at Dansk Folkepartis politik ikke hænger sammen, der er ikke logik i den, der er ikke sammenhæng i den. Mål og midler hænger ikke sammen. Det overrasker mig sådan set ikke at konstatere det også på det her punkt, men det er da i virkeligheden forstemmende.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Jeg er helt sikker på, at Enhedslistens model vil løse samtlige problemer i hele verden. Det er en skam, at de ikke har magt, som de har agt. Det er noget forfærdeligt sludder.

Jeg er helt overbevist om, at selv om vi tidobede vores støtte til Afrika, ville det ikke hjælpe en bønne på de kæmpeproblemer, der basalt set findes dernede, nemlig et alt for stort fødselsoverskud, en udbredt korruption og en kultur, som egentlig ikke betinger, at man rent faktisk kunne udvikle det afrikanske kontinent til en blomstrende have. Dernede kan man høste to eller tre gange om året, og der er mineraler i tonsvis i undergrunden.

Hvorfor udnytter man ikke de ting? Det er jo åbenbart, fordi man ikke kan finde ud af at gøre det. Det har ikke en pind at gøre med, om vi giver 100 mio. kr. eller 200 mio. kr. eller 1.000 mio. kr. til Afrika, ikke en pind. De skal jo selv løse deres egne problemer ved at ændre den kultur, som i dag, kan vi se, ødelægger deres kontinent.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Det er lige før, jeg kom lidt ud af sporet på baggrund af sidste ordveksling mellem hr. Keld Albrechtsen og hr. Per Dalggaard, men lad det være.

For mig er der sådan set ikke nogen tvivl om, at udviklingslandene også selv skal bidrage til at løse deres problemer, ellers når man ikke en udvikling. Men spørgsmålet er så, vil jeg sige til hr. Per Dalggaard, om vi skal bidrage, og om det nytter i øvrigt.

Dermed vil jeg stille hr. Dalggaard et spørgsmål, for hr. Per Dalggaard sagde i sin ordførertale, at vores beslutningsforslag overhovedet ikke nævner noget om, at man skal se på, om udviklingsbistanden nytter. Men forslaget til folketingsbeslutning er formuleret således: Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte en kommission, der skal gennemgå principperne for den danske bistand til udviklingslandene med

henblik på at klarlægge, hvorledes Danmark bedst kan bidrage til udviklingslandenes udvikling.

Er det så ikke i virkeligheden netop at spørge: Hvordan kan vi bidrage, så det nytter? Dermed vil jeg også sige, at jeg ikke mener, at det er rimeligt at postulere, at forslaget slet ikke beskæftiger sig med, om det overhovedet nytter, eller om vi kan gøre det bedre. Det er det, der er essensen i det, hvis man i øvrigt mener, at vi overhovedet kan bidrage fra dansk side til, at udviklingslandene udvikler sig. Hvis man ikke mener det, så kan man bare afskaffe udviklingsbistanden tolt.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Jeg mener selvfølgelig, at Danmark kan bidrage til udviklingen i ulandene. Vi kan f.eks. fortælle ulandene: Prøv at se, hvordan vi har gjort; prøv at se, hvad vi har skabt; kig ud ad vinduet; kom op og besøg os og se, hvordan vi har det med hinanden. Det er en model, som vi kan fortælle ulandene virker, for det viser sig i praksis, at den virker.

Hvorimod de erfaringer, de selv har, åbenbart ikke duer, for ellers ville de jo have været på nogenlunde samme udviklingsstade som os. Vi er jo alle sammen født nogenlunde samtidig på jorden, vi har alle sammen haft samme muligheder, og de har endnu flere muligheder, end vi har. Vi er heroppe altid blevet nødt til at tage hensyn til vejrliget. Dernede har de jo ikke haft de behov, så de har egentlig kunnet koncentrere sig om andre ting.

Kl. 18.55

Jeg synes også, det er en udmærket ting, at vi f.eks. hjælper flygtninge i nærområderne, men også kun i nærområderne. Der er ingen idé i at acceptere flygtningestrømme til Danmark, når de kommer med en helt anden agenda for, hvordan et samfund skal udvikle sig, end den, vi har brugt 1.000 år til at opbygge.

Formanden:

Så er det fru Carina Christensen som ordfører.

Carina Christensen (KF):

Da den konservative ordfører fru Gitte Seeberg ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne meddele følgende:

Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at intentionerne bag dette beslutningsforslag er virkelig

gode. Formålet er at få skabt den bedste udviklingsbistand.

Imidlertid er det Det Konservative Folkepartis opfattelse, at den proces, vi er inde i med hensyn til udviklingsbistanden, er god. Regeringen fremlagde i januar 2002 redegørelsen »En verden til forskel«, der udstikker linjerne for dansk udviklingspolitik i årene frem til 2008. Denne redegørelse er fornyet med den, der udkom i juli 2003. Prioriteterne er klare: Der skal fokusere på fattigdomsbekæmpelse, herunder særligt kvinder og børn. Kvinder er fantastisk vigtige, når det drejer sig om fattigdomsbekæmpelse, da kvinderne ofte har ansvaret for familien og dennes forsørgelse.

Herudover fokuseres der på uddannelse, sundhed og vand. Også aids og hiv står højt på dagsordenen. Indsatsen for at styrke forureningsbekæmpelsen og miljøindsatsen har også fået høj prioritet. Det samme gælder spørgsmålet om menneskerettigheder og ligestilling.

Det er væsentligt at kunne justere udviklingsbistanden, så den hele tiden tager højde for globale problemer og udfordringer. Verdens nye udfordring er terrorisme og bekæmpelse af demne.

Her har regeringen iværksat et særligt initiativ, der sigter på at fremme dialog og menneskerettigheder i den arabiske verden. Undertrykkelse og afmagt avler modtryk, og mange unge finder formentlig i terrorbevægelserne og i den radikale islam et sted, hvor de kan få afløb for deres frustrationer. Dette skal vi forsøge at få ændret gennem dialogen med denne del af verden, der mange steder ikke regner menneskerettigheder for noget.

Hvis Kristendemokraternes forslag blev vedtaget, ville det betyde, at udviklingsbistanden i en årrække ikke ville kunne imødekomme morgendagens udfordringer. Bistanden evalueres løbende, og det er faktisk det allerbedste redskab.

På baggrund heraf afvises forslaget.

Formanden:

Så er det fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

I SF er vi positive over for forslaget fra Kristendemokraterne.

Jeg synes egentlig ikke, det er rimeligt, som det er blevet af nogle af ordførerne heroppe, at skyde det ned med, at det vil handlingslamme.

Der er brugt forskellige ord, men indholdet har været det samme: Det vil handlingslamme, hvad en regering kan gøre i de næste 4 år. Det synes jeg faktisk ikke er fair over for forslaget, som det er beskrevet af hr. Jann Sjørnsen.

Når vi er positive over for det, skal det også ses på baggrund af regeringens politik, der har overskriften »En verden til forskel«. Det må jeg sige: Ja, det er en verden til forskel på mere end en måde.

Det har betydet væsentlig færre penge til bistandspolitik fra Danmarks side. Men det har også betydet en fuldstændig ændring i den måde, man tager nye områder ind i bistandspolitikken på, for det er faktisk sket uden den brede og grundige debat, der har været en tradition for herhjemme. Nu er det selvfølgelig ikke alle traditioner, der er gode, fordi det bare har været på den måde. Men man må jo sige, at når man tager noget så grundlæggende som nye dimensioner ind i bistandspolitik, der er langsigtet – det er jo ikke sko, det handler om, det er noget, hvor man satser langsigtet – er det faktisk vigtigt, at man har nogle grundige diskussioner af: Hvorfor det? Med hvilket formål? Og hvordan skal det håndteres?

Jeg vil sige, at vi især synes godt om anden halvdel af forslaget. Man kan sige om første halvdel, som hr. Troels Lund Poulsen nærmest fik gjort til et analyseafsnit, hvilket det jo ikke helt er i forslaget, at den selvfølgelig er interessant. Men der er jo nogle grundlæggende ting, som trods alt ikke er forandret, nemlig fattigdomsorienteringen.

Der, hvor forandringerne ligger, og der, hvor der især er et behov for at diskutere dem, er på den anden halvdel, som jo er en blanding af forskellige ting. Det er nogle af de temaer, regeringen har taget ind og gjort relativt centrale, ikke nødvendigvis, fordi de har fået særlig mange penge, men alligevel har den gjort dem til et vigtigt omdrejningspunkt for sin bistandspolitik. Det er spørgsmål om terrorbekæmpelse, det er spørgsmål om udenrigspolitikken som instrument i bistandspolitikken. Det er spørgsmål om nærområderne.

Kl. 19.00

Men det er også spørgsmål om nogle af de ting, som kommer i kraft af globaliseringen, og som får stigende betydning, f.eks. verdenshandelen, og det er klart, at der er et stort behov for, at vi får ordentligt belyst, hvordan vores politik er, når det drejer sig om verdenshandelen og li-

beraliseringen af verdenshandelen, og hvordan det hænger sammen med vores bistandspolitik.

Vi ved, at sådan som det kører i øjeblikket, er den manglende liberalisering af verdenshandelen med til at gøre det ualmindelig vanskeligt for de fattigste af ulandene overhovedet at få deres egne økonomier til at fungere, til at få skabt en landbrugssektor, hvor man også kan afsætte produkterne regionalt og på verdensmarkedet og dermed tjene sine egne penge og dermed arbejde sig ud af fattigdommen.

Men det er også spørgsmål som hiv/aids, som vi havde lejlighed til at diskutere for en times tid siden, en epidemi, som jo i det lange sigt er meget ung, og som har haft nogle fuldstændig fantastisk katastrofale effekter, som griber langt ind i vores bistandspolitik. Der synes jeg faktisk, at der er god fornuft i at nedsætte en eller anden form for kommission, som kan arbejde med det her. Hvad er det egentlig, der skal være den røde tråd? Hvad er det, der skal være guidelinien igennem vores bistandspolitik på de her områder, og hvorfor?

Så hermed en positiv holdning til det og især en positiv holdning til anden halvdel af forslaget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre synes, at der er mange positive og sympatiske elementer i beslutningsforslaget, og det afgørende er vel, at med forbehold for, at der er nogle ting med hensyn til kriterier og længden af arbejdet osv., som man kan diskutere, så er vi positivt indstillet over for beslutningsforslaget.

Det er jo selvklart, at et sådant arbejde ikke betyder, at tiden sættes i stå for de bistandspolitiske diskussioner generelt. Og når jeg som finansordfører i øvrigt i Folketingssalen diskuterer med regeringen om eksempelvis Velfærdskommissionen, så får man at vide, at nej, det er bestemt ikke nogen syltekrukke, den er jo tværtimod nedsat med henblik på at stimulere diskussionen om fremtidens velfærdssamfund osv. osv. osv.

Når et forslag som dette om en udviklingskommission så bliver fremsat, ja, så får man at vide, at det jo netop ville være udtryk for en syltekrukke, det ville betyde, at man ikke kunne diskutere. Det hænger altså ikke sammen, og det viser jo, at man anvender disse betegnelser i

flæng og helt ud fra, hvad der er nyttigt i situationen.

Vi synes, der kan være god fornuft i at lave et grundlæggende stykke arbejde om mål og midler i dansk ulandsbistand, og derfor er vi også positivt indstillet over for forslaget. Jeg synes, man kunne diskutere kriterierne som anført i beslutningsforslaget. Jeg synes også, at en diskussion om effekt af udviklingsbistand burde indgå. Jeg synes også, der ville være stor ræson i, at man inddrog bistanden formidlet af den private sektor. Det er noget, mange ulande råber på og ønsker at også Danmark involverer sig mere i. Det kunne også passende gøres til genstand for en særskilt behandling i det forslag, som Kristendemokraterne finder frem til her. Der kan også være andre områder, som jeg ikke kan nævne på stående fod.

Dette blot for at sige, at selvfølgelig må kriterierne for en sådan kommissions arbejde diskuteres mere indgående. Men vi er positivt indstillet over for forslaget, som det ligger her. Og kunne man eventuelt finde frem til, at en måde at finde et kompromis på i forhold til det oprindelige beslutningsforslag var, at DIIS blev bedt om at vurdere dansk ulandsbistand, så er det også noget, vi gerne vil være med til at kigge på fra radikal side under udvalgsbehandlingen.

Men alt dette her for at sige, at vi er sympatisk indstillet over for forslaget. Der er selvfølgelig ting i kriterierne, vi kan diskutere og bør diskutere, men vi er åbne over for det.

Kl. 19.05

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

I Enhedslisten hilser vi forslaget, som Kristendemokraterne har fremsat, særdeles velkommen, fordi der er behov for en helt principiel diskussion af fremtidens danske udviklingsbistand, ikke mindst på baggrund af, at vi har en situation, hvor den nuværende regering har nedskruet bistanden, både miljøbistanden og den traditionelle udviklingsbistand.

Oven i købet forsøger man at sminke det med uigennemskuelige regnestykker, hvad der dog ikke lykkes, og man har ydermere gjort sig selv totalt afhængig af et parti, der her fra talerstolen for kort tid siden tilkendegav, at man faktisk simpelt hen er modstander af den danske ulandsbistand. Det var hr. Per Dalgaard's mel-

ding til Folketinget, at Dansk Folkeparti sådan set mener, at Afrika kan sejle sin egen sø.

Dette parti er regeringen totalt afhængig af, og på det ene store politikområde efter det andet har regeringen låst sin skæbne fuldstændig til Dansk Folkeparti; det er også tilfældet på bistandsområdet.

Derfor forstår jeg i og for sig udmærket, at ministeren ikke har lyst til en kommission, der skal sætte sig ned og uhildet og kritisk gennemgå dansk ulandsbistand og komme med forslag til det, for hvis det ulyksalige skulle ske, at det nuværende folketingsflertal af Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti vinder et kommende folketingsvalg – det tror jeg nu ikke, der er heller ikke meget, der tyder på det, men hvis det skulle ske – så ved vi jo, hvordan det vil gå med udviklingsbistanden.

Den vil blive dikteret i yderligere 4 år af Dansk Folkeparti, og det vil sige, at i yderligere 4 år vil miljøbistand og udviklingsbistand blive udhulet, og så vil det selvfølgelig være en pine og en plage for den borgerlige regering at have en sådan kommission siddende. Man vil jo aldrig kunne forestille sig, at en sådan kommission på et seriøst grundlag kunne bakke op og komme med konkrete forslag, som udenrigsministeren kunne bruge.

Derfor mener jeg, at den eneste konklusion på den negative melding fra regeringens side og fra Dansk Folkepartis side, fra regeringsblokkens side i den her sag, er, at vi andre, de partier, der ikke er med i regeringsblokken, når vi nu ikke kan få en kommission, fordi regeringen ikke vil have det, sætter os sammen inden det kommende folketingsvalg, som forhåbentlig kommer meget hurtigt – der går rygter om, at det kommer allerede i juni, det håber jeg udenrigsministeren kan bekræfte – og simpelt hen udfærdiger et forslag til en ny bistandspolitik.

Det bliver ikke noget så fornemt som en kommission, men det bliver dog et konkret forslag, som befolkningen kan tage stilling til ved dette kommende folketingsvalg og så udpege en anden retning ved at sammensætte et Folketing, der ønsker en anden politik end den, der føres i øjeblikket.

Derfor må man desværre konstatere, at hr. Jann Sjursens forslag i dette her Folketing ikke har nogen mulighed for at få det positive sigte, som forslaget vitterlig har. Vi støtter det gerne, og vi stemmer gerne for Kristendemokraternes forslag. Vi må bare erkende, at som Folketinget er sammensat, er det altså i den kommende

valgkamp, at slaget står, og ikke her i salen, bortset fra den debat, vi har i dag.

Det glæder mig, at hr. Per Dalgaard er kommet til stede igen i Folketingssalen, for jeg kommenterede jo hans meget dramatiske melding om, at Afrika kunne sejle sin egen sø, og at den politik, som V og K har bundet sig til at føre sammen med Dansk Folkeparti i de kommende år, hvis den konstellation forbliver ved magten, vil betyde en langsom kvælning af den danske ulandsbistand.

Så jeg synes, det er godt, at Kristendemokraterne har fremsat det her forslag. Det vil ikke føre til noget i denne her folketingssamling, det har regeringsblokken effektivt forhindret, men det fører til en debat, som har fremtiden i sig, og tak for det.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg skal rent principielt gøre opmærksom på, at det er statsministeren, der udskriver valget, og ikke udenrigsministeren.

Keld Albrechtsen (EL):

Tak, hr. formand, for denne oplysning.

Kl. 19.10

Jann Sjursen (KD):

Man må jo sige, at det er utroligt, hvad formanden efterhånden skal belære Folketingets medlemmer om.

Først vil jeg sige tak til ordførerne for modtagelsen af forslaget og for udenrigsministerens kommentar til det. Jeg kan jo på den positive side glæde mig over, at der umiddelbart er et bredt politisk flertal bag de gode intentioner i forslaget i hvert fald, men så begynder vandene derefter at dele sig noget.

Jeg vil sige, at de, der på trods af de positive intentioner i vores forslag har argumenteret mod selve beslutningsforslaget, er kommet med nogle argumenter, som jeg ikke synes holder for en nærmere prøve. Det første er, at kommissionsarbejdet vil føre til direkte handlingslammelse. Det mener jeg ikke kan være rigtigt. Så skulle man hverken i Sverige eller Norge have nedsat tilsvarende kommissioner, om end de kan have haft et lidt andet og, for Sveriges vedkommende i hvert fald med globaliseringskommissionen, et bredere sigte. Så det mener jeg ikke holder, heller ikke på baggrund af de kommissionsarbejder, som regeringen selv har nedsat i sin relativt korte levetid.

Det andet argument er gået på en afgrænsning i det beslutningsforslag, som Kristendemokraterne har fremsat, som jo i virkeligheden har et dobbelt sigte, som flere af ordførerne også har været inde på, nemlig for det første at se på den nationale udviklingsbistand og for det andet at se det i en international sammenhæng.

Der har jeg tidligere i en kort bemærkning i debatten medgivet, at tankerne, for så vidt angår det internationale aspekt eller det andet hovedtema i forslaget, måske kunne være udfoldet mere. Vi var nogle stykker fra Udenrigsudvalget i Sverige for nylig for at se på den svenske globaliseringskommission, og der har man ligesom vendt det hele lidt på hovedet og sagt, at i stedet for at se på den knap ene procent af bruttonationalindkomsten, som man også i Sverige giver i udviklingsbistand om året, skal vi i stedet se på det, der vedrører de, om jeg så må sige, 99 pct. for at få det hele med også set i et globaliseringslys.

Det ville i så fald føre til et mere omfattende og i hvert fald ikke tidsmæssigt set kortere kommissionsarbejde end det, der er foreslået i Kristendemokraternes forslag. Men det er vi for så vidt åbne over for at diskutere.

Men jeg vil godt holde fast i, at der også i forhold til den nationale udviklingsbistand er behov for at grave et spadestik dybere end det, vi har oplevet specielt under den nuværende regering. Her har man jo introduceret nye og også mere substantielle områder som f.eks. terrorområdet og nærområderne, og også de forhandlinger, der nu er i gang med et nyt forsvarsforlig om koblingen af den civile og militære bistand, kunne sagtens, uden at man ville handlingslamme noget som helst, være genstand for et mere dybdegående kommissionsarbejde og med fordel for alle parter, vil jeg mene.

Så er der tidsperspektivet for kommissionsarbejdet. Indtil 2008 er lang tid. Det kunne sikkert gøres kortere. Det, der i hvert fald har været sigtet med vores forslag, har været, at det ikke kom i modfase med »En verden til forskel«, ikke fordi vi elsker den plan, men fordi vi anerkender, at den er der nu engang politisk flertal for, og den står til troende i hvert fald i denne regerings levetid. Så lad os sige, at der kommer en ny plan på et tidspunkt, og lad den få et bedre afsæt, også når det gælder en debat i det åbne rum, end »En verden til forskel« har haft.

Udenrigsministeren var inde på, jeg tror, det var i den ordveksling, vi havde efter ministerens tale, at den tidligere udviklingskommission,

som altså blev nedsat for 20 år siden, jo blev nedsat efter, at der havde været meget kritik af Danida af daværende udenrigsminister Kjeld Olesen. Det er jo helt rigtigt. Jeg vil også sige, at vores forslag ikke skal ses som et udtryk for, at vi mener, at der er kritik af rejse mod Danida nu, overhovedet ikke.

Hvis der er nogen kritik af rejse, er det mod regeringens politik mere generelt, og den har der jo også været debat om. Men det er bestemt ikke en kritik under nogen omstændigheder af Danidas arbejde, som vi har fuld tillid til og er fuldt tilfredse med.

Men der er jo en løbende prioriterings- og strategidiskussion både herhjemme og internationalt, som vi synes fortjener at blive sat ind i den sammenhæng, som et kommissionsarbejde kan give det, for at vi også som parlamentarikere og som regering får et bedre afsæt for en mere fremadrettet diskussion.

Der synes vi ret beset, at forslaget her kunne være en håndsrækning til regeringen til at komme videre fra de mange trakasserier, vi har været ude i med »En verden til forskel« og dens tilblivelse, som bestemt ikke har været smuk rent processuelt, som vi også har beskrevet i vores beslutningsforslag.

Kl. 19.15

Man skal jo ikke have den store kugleramme frem for at regne ud, at der ikke umiddelbart er flertal for Kristendemokraternes beslutningsforslag, om end jeg selvfølgelig takker ordførerne for de partier, som med enkelte forbehold har sagt, at man kunne tilslutte sig forslaget.

Men jeg synes alligevel, at der er basis for, at vi i Udenrigsudvalget får en god debat om området her, om, hvad der kan ske. Der har været forslag fremme fra Venstres ordfører i debatten om, at vi skulle bede DIIS om at lave en analyse, når nu det ikke kan blive kommissionsarbejde og ikke skal blive kommissionsarbejde.

Det er da et forslag, vi fra Kristendemokraternes side gerne vil se på, selv om det selvfølgelig er noget andet end det, vi havde tænkt med kommissionsarbejdet. Men det er dog bedre end ingenting, og selvfølgelig også en afgrænsning, hvis man endelig skulle gå videre med kommissionstanken, som jeg trods alt synes vandt en vis genklang hos Socialdemokraterne, hvis man bredte perspektivet ud til måske at være mere i retning af det svenske, hvad vi altså ikke vil afvise. Vi vil dog holde fast i, at der også er brug for at se nærmere på den danske udviklingsbi-

stand, hvor der jo kunne være flere ting at tage fat på, også andre, end vi har nævnt.

Den radikale ordfører, hr. Morten Helveg Petersen, nævnte, at man kunne se på bistandens effektivitet. Det synes jeg nu ligger indirekte i forslaget, men o.k., det kunne man godt tage ud som et særskilt kriterium, lige så vel som man selvfølgelig også godt kunne vurdere den private sektors bidrag til udviklingslandenes udvikling. Det vil vi bestemt heller ikke afvise.

Så jeg synes, at der i hvert fald på baggrund af førstebehandlingen her i dag kan være basis for, at vi i Udenrigsudvalget gør os nogle tanker om, om vi ikke kan komme videre med noget af det i fællesskab, sådan at vi kan få givet debatten et bedre afsæt. Debatten skal på ingen måde med eller uden kommission lukkes ned, den skal frem i det åbne rum. Det synes jeg vi skylder os selv og befolkningen, som jo altså trods alt er dem, der med skattepengene bidrager til udviklingsbistanden. Men vi skylder selvfølgelig også de lande, som vi gerne vil hjælpe, at de kan følge med i, hvad det er for nogle overvejelser, vi gør os, lige så vel som vi gerne vil følge med i de overvejelser, som de har.

Med disse ord vil jeg godt sige tak til ordførerne for debatten, og jeg ser frem til udvalgsarbejdet i Udenrigsudvalget.

Tredje næstformand (Kaj Ikastr):

Der er lige nogle spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil sige til hr. Jann Sjørnsen, at jeg deler mange af de intentioner og også den redegørelse, der var motivet bag at lave en sådan kommission.

Men jeg vil gerne læse lidt op af selve forslaget:

»Kommissionen vil på den baggrund bl.a. skulle konkludere og komme med anbefalinger inden for forhold som« – så er der en masse pinde, og nummer to pind er: »Omfanget af ulandsbistanden.«

Grunden til, at jeg rejser dette spørgsmål, er, at hvis man har en kommission, der arbejder til 2008, og man skal kigge på og komme med konklusioner om omfanget af bistanden, så kan det bruges som en syltekrukke, idet man kan sige, at vi har en kommission, der skal kigge på, hvor meget vi skal give i ulandsbistand. Der synes jeg, det er en vigtig pointe, at vi ikke må låse os fast i sådan et kommissionsarbejde, således at man ikke kan have den løbende diskussion om f.eks. omfanget af ulandsbistanden.

Men hvis forslagsstilleren er indstillet på det, synes jeg, det er positivt at gå ind og drøfte disse ting under udvalgsarbejdet, men det er en af de ting, der gør, at vi er lidt forbeholdne over for forslaget.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Det kan vi meget vel gå ind og diskutere, for det er jo en debat, og vi rejser i øvrigt selv til stadighed debatten om det rent kvantitative omfang af den danske udviklingsbistand. Den kan vi ikke låse fast i et kommissionsarbejde på nogen måde og slet ikke frem til 2008, så den vil være der løbende. Så i forbindelse med et udvalgsarbejde vil vi sagtens kunne klargøre, hvad der egentlig skal forstås med det, lige så vel som vi også skal overveje selve tidsfristen, som jeg tidligere på den socialdemokratiske ordfører kunne forstå kunne være et problem.

Vi kan også sagtens diskutere, om det skulle være helt frem til 2008. Der er i hvert fald også i denne regerings levetid set kommissionsarbejde, også store omfattende kommissionsarbejder, som har kunnet afvikles noget hurtigere end det, vi har lagt op til med vores kommission. Det vil vi absolut være åbne over for at diskutere med henblik på muligheden for at få Socialdemokraternes fulde støtte til forslaget.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jeg vil gerne spørge hr. Jann Sjørnsen om noget i forbindelse med det begreb, der hedder perspektivet i ulandsstøtte som sådan. Bekymrer det ikke hr. Jann Sjørnsen, at der er så kæmpe et fødselsoverskud i den tredje verden, som vi vil hjælpe, at næsten ligegyldigt, hvor mange midler vi sender derned, så vil alle de nyfødte æde det beløb op hurtigere, end vi overhovedet kan nå at sende det derned?

Bekymrer det heller ikke hr. Jann Sjørnsen, at vi støtter lande, som producerer atomvåben, eller lande, som spenderer en forholdsmæssig stor andel på de militære udgifter, altså typisk tredjeverdenslande, der spenderer meget store summer på militæret?

Kl. 19.20

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Nu har jeg og mit parti den holdning, at ethvert menneske, der bliver født, uanset om det er i den tredje verden eller det er i kongeriget Dan-

mark, faktisk er livet værd, uanset hvem de er, og hvad de er, og hvor de bor i øvrigt; det er sådan set en glædelig begivenhed.

Men derfor er det selvfølgelig ikke uden problemer, at f.eks. befolkningen i landet vokser, men det væsentligste problem med, hvor mange vi er, er da, at verdens goder er ulige fordelt. Hvis vi ville, kunne vi sagtens brødføde hele verdens befolkning, det er bare et spørgsmål om ret fordeling og ret forvaltning af jordens ressourcer. Så det er det perspektiv, vi har på spørgsmålet om, hvordan udviklingslandene kan få den udvikling, der er nødvendig, og hvordan vi så, netop fordi verdens goder er ulige fordelt, kan bidrage hertil.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne stille hr. Jann Sjursen et spørgsmål ikke mindst også på baggrund af det sidste spørgsmål, som jo er stillet af hr. Per Dalgaard med det klare sigte fuldstændig at underminere, faktisk helt fjerne den danske ulandsbistand. Det er et parti, regeringen har gjort sig totalt afhængig af, og det er jo også derfor, man ikke kan støtte sådan et forslag om en udviklingskommission. Man ønsker nemlig ikke fra regeringens side at have en udviklingskommission, hvorudfra der kan gå en blomstrende debat om fremtidige principper for vores udviklingsbistand.

Jeg vil spørge hr. Jann Sjursen, om vi ikke bare må erkende, at tiden må være inde til at arbejde for et regeringsskifte, at tiden må være inde til at få en helt anden regering. Det er jo det, der er det grundliggende problem i dansk bistandspolitik, at der står en regering i vejen for en fornuftig og ordentlig udvikling i politikken.

Jeg har stor respekt for hr. Jann Sjursens holdninger og linje og baggrund for, at han har fremsat det her beslutningsforslag, men så vil jeg også bare så mindeligt bede ham drage den politiske konsekvens af sit eget synspunkt.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Nu står det ikke i min magt at drage konklusionen, hvad angår regeringsspørgsmålet, og jeg vil sige, at under alle omstændigheder vil vi arbejde for, at der kommer et nyt flertal efter folketingsvalget, som kan være med til at sikre, at den danske udviklingsbistand igen kommer op på 1 pct. af bruttonationalindkomsten. Hvordan regeringskonstellationen skal se ud efter valget,

vil jeg måske vente til en anden lejlighed at debattere.

Men vi skal op på den ene procent af bruttonationalindkomsten igen, det vil Kristendemokraterne arbejde for også i forbindelse med et kommende folketingsvalg. Hvad regeringen så vælger af samarbejdspartnere på dette som på andre områder, kan vi andre jo gøre os vores overvejelser om. Men det er da klart, at i særdeleshed på det her område, vil jeg sige, virker det da særdeles ulogisk, at det er Dansk Folkeparti, der til syvende og sidst skal være regeringens garant.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke for svaret. Nu ved jeg jo godt, at hr. Jann Sjursen ikke stiller op til næste folketingsvalg, ligesom jeg heller ikke selv gør, og derfor kan han måske til gengæld udtale sig med den lidt større frimodighed, som man kan tilegne sig i den situation. Det skal ikke forstås som en opfordring, men bare som en konstatering.

Når jeg så ved, det er en hjertesag for hr. Jann Sjursen, netop ulandsbistanden, så hører jeg det, hr. Jann Sjursen siger, således, at det for Kristendemokraterne vil være afgørende ved udpegningen af en ny regering efter et folketingsvalg, også selv om det så beklageligvis bliver uden hr. Jann Sjursens medlemskab af selve Folketinget, at vi skal tilbage på den ene procent, at vi skal have bragt ulandsbistanden på plads igen, og så må der dannes en regering på basis af det flertal, som vil gøre det. Sådan forstod jeg hr. Jann Sjursens svar, og hvis det var rigtigt forstået, så er det da en glædelig melding.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg tror ikke, vi kommer spørgsmålet om regeringsdannelsen nærmere i denne her debat, men som jeg sagde før, skal vi op på 1 pct. af bruttonationalindkomsten i udviklingsbistand, og det vil være det mål, Kristendemokraterne arbejder for også efter et kommende folketingsvalg.

KL 19.25

Men lad mig så sige, at ud over at fokusere på, hvor meget vi i bogstavelig forstand giver i kontant udviklingsbistand, så er det altså også vigtigt, og det er en af baggrundene for det her beslutningsforslag, at vi fokuserer på indholdet og på kvaliteten af vores udviklingsbistand. Det er bl.a. baggrunden for, at vi har fremsat det her

forslag om nedsættelse af en udviklingskommission, fordi diskussionen om, hvor meget vi skal give i udviklingsbistand, må gå hånd i hånd med diskussionen om, hvordan vi gør det bedst muligt, sådan at vi så godt som overhovedet muligt kan bidrage til udviklingslandenes udvikling. Tingene skal ses i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Når vi nu når op på denne her ene procent, hvis det egentlig skulle være et mål, hvad det så er for nogle, så er alle sorger væk, så er alt løst, og så er alle glade, og så bliver ulandene også glade.

Hr. Jann Sjursen talte også om en nærmest global omfordeling af hovederne. Hvordan skal det egentlig foregå, hvad er det for nogle instrumenter, der skal til at omfordele hovederne, alle de alt for mange hoveder visse steder, og hvor er der så for få hoveder henne? Hvordan vil man egentlig lave en sådan global jævn fordeling af jordens befolkning, så alle kan få det, de har brug for?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

For det første må jeg sige, at jeg ikke ved, om alle bliver glade, hvis vi når op på 1 pct. af bruttonationalindkomsten i udviklingsbistand, men det er nu engang det mål, Kristendemokraterne har for, hvor meget vi fra dansk side skal bruge på udviklingsbistanden. Det tror jeg ret beset vil betyde, at flere ville blive glade ikke mindst i udviklingslandene.

Med hensyn til hvordan goderne skal omfordeles, så lad mig bare illustrere det med det faktum, at hvis man ser på, hvordan pengestrømmene går, så går de altså ikke fra nord til syd, så går de faktisk fra syd til nord. Man får det i debatten, også i det, som hr. Per Dalgaard siger, til at se ud, som om det i virkeligheden er os, der hælder en masse penge i Afrika og rundt omkring osv. og ned i et stort sort hul i øvrigt, og at pengestrømmene altså går fra os til dem. Men i virkeligheden så går pengestrømmene fra syd til nord. Det er de fattige i verden, der i virkeligheden bidrager til vores udvikling, det er faktum.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Første behandling af lovforslag nr. L 183: Forslag til lov om næringsbrev til fødevarerbutikker.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 17/3 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

24) Første behandling af lovforslag nr. L 184: Forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. (Frakendelse af næringsbrev).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 17/3 2004).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Henrik Vestergaard (V):

Lovforslagene L 183 og L 184 om indførelse af et næringsbrev for fødevarer virksomheder samt om mulighed for frakendelse af næringsbrev for så vel fødevarer virksomheder som restaurationsvirksomheder tager deres udgangspunkt i en beretning fra et flertal i Fødevarerudvalget. Tankerne er tænkt af hr. Christian H. Hansen fra Dansk Folkeparti, partiets fødevarerordfører, og man kan derfor tilskrive Dansk Folkeparti, at vi debatterer disse lovforslag.

Økonomi- og erhvervsministeren har reelt fulgt beretningen og har haft indgående forhandlinger med erhvervsorganisationerne, hvoraf nogle jo selv har været ivrige fortalere for en sådan ordning.

I Venstre er vi, som jeg også sagde under behandlingen af hr. Christian H. Hansens beslutningsforslag sidste år, helt enig i, at man ikke ved hjælp af snyd og bedrag, omgåelse af skatte-